

Tribuna Nouă

REDACTIA SI ADMINISTRATIJA
Bulev. Regina Maria Nr. 12. Tipografia „Aradul”

INSERȚII
Se primesc după tariful
Administrației ziarului
și la toate agențiile de
publicitate

ZIAR POLITIC NAȚIONAL
DIRECTOR: ION MONTANU

2 Lei ex.

Legea unei politici economice

Arad, 17 Dec.

Legea unei politici economice... actuala de stat, inclusiv fra... de ordin social, este astazi... decat in oricare epoca din istor...

In ce privește mizeria funcționarilor și lipsurilor cari, în adevăr, există la multe instituții ale Statului, cine poate fi făcut responsabil? Am fi fericiți, ca români, dacă s'ar ivi un geniu financiar care să remedieze toate lipsurile de cari mai suferim încă, fără ca să angajeze întru nimic bună starea generațiilor viitoare.

In sprijinul muncitorimei din Ardeal

D. I. Rusu-Abrudeanu, deputat din majoritate, ales într-o circumscriptie din Ardeal in care se află exploați miniere, a atras ieri atențiunea guvernului că lucrul riscă să stagneze în mine din cauza scumpetei stagnante a materialelor explozibile, rămânând astfel fără ocupațiune numeroși lucrători.

NOTE
Propaganda anti-românească

Arad, 17 Dec.

Propaganda ce se face împotriva țării noastre, pe întreg globul, la proporții deosebit de fantastice. Centrul acestei uriașe și constante ofensive de bărfire a României este Budapesta, care comandă, trează și neobosită, o întreagă armată de propagandiști, aleși pe sprânceană, și cu întinse legături în centrele unde sunt trimiși.

La New-York și în alte orașe americane se reprezintă cu succes piese maghiare. Acritia Sării Fedak joacă în America, unde trece din triumf în triumf.

Până și limba esperanto este întrebuțată pentru propaganda maghiară și este utilizată așa de cu folos de către unguri ca și când ar fi fost creată anume pentru a servi interesele ungurești.

Acum doi ani, ducându-mă prin orașul de unde sunt să-mi văd părinții, m'am abătut și prin mahalala Ciuchinei, pe la cunoști, rude, prieteni, cu care am copilărit. Ce știe m'a cuprins când am auzit că dintre toți numai Casandra mai trăiește... Aproape n'a plâns de bucurie, când m'a văzut...

tătorii, nu poate dispune de fonduri suficiente pentru a-și apăra prestigiul în lume?... Nu sunt oare destul români pregătiți, să poată răsturna în ridicol în presa mondială, bărfelile mizerabile ale biurourilor de propagandă maghiară?...

Doi savanți sârbătoriți

Avem, în țara noastră prea puțini oameni de muncă pozitivă, mai ales pe tărâmul științific, ca să nu fie sârbătoriți la ocazii cum se cuvine, de către toată suferința românească. Două mari glorii ale științei românești, savanți cu reputație mondială, dr. V. Babeș și dr. G. Marinescu, au fost sârbătoriți zilele trecute, după cum am anunțat, de către toată intelectualtatea Capitalei, în frunte cu oficialitatea. Cei doi modeste savanți, cari s'au ținut departe de viața politică rămânând în sferele cu perspective eterne ale științei, vor găsi, în omagiul care li-s'a adus, răsplata unei vieți întregi de muncă, devotament și patriotism.

Doctorul Babeș — spune d. Săveanu — a avut norocul ca din cea mai fragedă tinerețe să aprobe pe cei mai mari savanți: El a lucrat alături de Pasteur, Cornil, Koch, Virhov.

FOLCLOR
Cucoana Casandra

De N. Dunăreanu

Dupăce am povestit de una de alta, într-o vreme, bătrâna s'a sculat, m'a rugat să-i dau jos chisau de pe dulap, a adus apă rece și m'a tratat cu o dulceață.

țimea acestui patriotism care va face să amuțescă bărfelile vrăjmașilor noștri?

Pâinea populației

S'a arătat că în unele județe, s'a și început rechiziția grâului. Faptul acesta se datorește ordinelor date de ministrul de interne, prefecților de județe — să asigure cu orice preț pâinea populației.

Doi savanți sârbătoriți

Institutul bacteriologic Pa conceput nu numai ca un izvor de noi descoperiri dar ca un dătător de mijloace de care să uzeze statul pentru prevenirea și combaterea boalelor. Cu un cald și luminat patriotism s'a ocupat de învățământul primar și secundar, nu cu gândul de a studia programe, ci cu dorul de-a da țării acesteia energii puternice iar nu vieți lipsite de viață.

Celalalt sârbătorit e profesorul Marinescu. La 1889 a fost trimis să-și completeze studiile în străinătate, reprezentând în același timp universitatea din București la serbările inaugurale ale Sorbonei. Atunci doctorul Marinescu a cunoscut pe Charcot, iar aceasta apăsându-i căi țările l-a autorizat să lucreze la Salpêtrière. A meș apoi spre a se instrui la Frankfurt, Bruxelles, Berlin, a revenit la Paris, unde marele Charcot dispăruse. În locul lui a găsit pe Raymond, acesta pentru nenorocul său călătorii, l-a supranumit „mîncul vagabond”.

Cronica politică externă

Politica guvernului englez

Londra, 16 (Rador). — La deschiderea ședinței Camerei Comunelor a luat cuvântul d. Chamberlain declarând că în cursul întrevederilor care le a avut la Paris și Roma...

vernul e te absolut convins de autenticitatea scrisoarei lui Zinoviev. Crede că acordul anglo-rus dă toate posibilitățile necesare pentru legăturile comerciale între ambele țări.

D. Macdonald cere precizări

D. Macdonald întreabă guvernul dacă este gata să semneze protocolul dela Geneva, și dacă este dispus să facă cunoscută atitudinea sa în ce privește siguranța Franței, Belgiei, și a celorlalte state mici.

Vot de încredere

Camera Comunelor respinge cu 365 contra 132 de voturi amendamentul prin care partidul laburist regrătește politica guvernului față de Egipt și Rusia.

Protocolul dela Geneva

Chamberlain a căutat să clarifice punctul de vedere englez privind la protocolul dela Geneva. În timpul conversațiilor au fost ocolite câteva chestii ni mici, susceptibile totuși de a înăspri relațiile în caz de neînțelegere asupra lor.

Scrisoarea lui Zinoviev

D. Chamberlain a repetat acei că gu-

Economice.

Transporturile de mărfuri

Interpretări greșite, care se dau de unele stațiuni, la înărcarea mărfurilor, a făcut ca organele de conducere ale C. F. R. să hotărască noi dispozițiuni precise și categorice, care vor servi în viitor la încărcările de mărfuri.

În acest sens, mărfurile decretate a fi de sezon ca fructele, cartofii, zarzavaturile se muntele oleginoase adresate fabricilor de uleiuri și gunoaiie pentru îngășănente, nu se vor mai încărcă cu aprobări individuale.

Cererile pentru aceste transporturi se vor adresa stațiunilor, unde se vor depune și mărfurile sau cautiunea reglementată, și stația va cere apoi vagoanele necesare.

Aceste mărfuri se vor încărcă însă la rând, în ordina vechimei înscrierii într-mărfurile cu prioritate la încărcare.

Nu se va admite pentru aceste transporturi nici o intervenție la încărcare, decât în cazuri cu totul speciale și numai pe baza aprobărilor direcțiilor regionale.

Ordinea vechimei pentru aceste mășuri va fi respectată nu numai în aceiș stațiune, ci și în diferitele stațiuni din aceiș regiună.

Hărta de ziar se va bucura la expediere de acelaș avantaj ca și mărfurile de sezon.

Un nou regim pentru mărfurile de sezon

Mărfurile supuse stricăciunilor, care se bucură de prioritate la încărcare în traficul intern, în caz de export își vor păstra prioritatea la încărcare față de alte mărfuri de export. Aceste produse se vor expedia la export în vagoanele străine disponibile, care sunt repatriate.

Produsele R. M. S. destinate consumului intern se vor trata ca și fa trecut, adică ca mărfuri de regie.

Dirjecțiunile regionale, — după aceste noi dispozițiuni, — vor putea acorda prioritate în următoarele cazuri, la încărcarea: până la 2 vagoane de persoană, lemne de foc, pentru nevoile casnice, pe sezon; cerele, făină și alimente adresate primăriilor, comunelor și armatei, numai în cazuri urgente și în proporție până la maximum 2 vagoane lunar, comunelor rurale și 5 vagoane lunar, comunelor urbane și unităților militare.

Toa e aceste noi dispozițiuni vor intra în vigoare dela 1 Ianuarie cor.

Perspectivile recoltei din 1924 în Rusia și planurile sovietice pt. exportul grăului

Puterea sovietică deși admite că 60 la sută din suprafața însămănțată va da recolta proastă și mai ales zo-iele productive din Ucraina, stabilește cu optimism că produsul recoltei din anul curent va fi brutto de 2.600 milioane puzi, adică cu 156 milioane puzi mai puțin față de recolta din 1923.

Direcția generală a statisticii stabilește că minimum necesar pentru consumul intern este de 2557 milioane puzi. După acest calcul n'ar rămâne populației decât o rezervă de hrană pentru o săptămână. Mai este și riscul de a avea o nouă recoltă proastă, căci dela întoarcerea armii sovietice în Rusia recoltele rele sunt obișnuire. Dacă luăm în considerație cifra exactă a recoltei, pe care am stabilit-o la 2310 milioane puzi, ne găsim în fața unei noi foamete în Rusia. În ciuda a esut fapt, puterea sovietică stăruiește asupra hotărârii de a continua exportul grăului în străinătate; având nevoie de valori bune pentru acoperirea heluclilor facure împing-nia comunită în străinătate.

Te chitueli sunt foarte urcate. Neff, în di-urul rostii la ședința centrală și partidului comunist în Martie 1924 precum și Societății finanțierilor la declarația sa făc-ima conferință a muncitorilor fi-

nancieri, comunicaseră amândoi că puterea sovietică are chitueli extraordinare în străinătate — de aproape 200 milioane ruble sur pe an — cari trebuiesc plătite fie în aur, fie în valori străine. Acestei sunt chelueli Internaționalei a III-a și costul întreținerii fibrelor și admin-stației principale politice (Ceka în străinătate).

Spre a le plăti, e nevoie să se exporte grăul.

Moneda aur în Austria

În Austria, a fost depus la Cameră un proiect de lege prin care se introduce valuta aur. Unitatea de măsură va fi șilingul, scris cu o tografia germană, adică Schilling. Un șiling se împarte în 100 de „stuber.“ Prescurtat se va scrie Sch. șore deosebire de șilingul englez, care scrie Sh.

Trecerea la valuta aur se face pe baza faptului că de doi ani coroana este stabilă la proxmativ 70.000 coroane pentru un dolar. Un „S hiling“ va fi egal cu 10.000 coroane actuale. Prin armare pentru a preferice o sumă oareșicare de coroane în șilingi vor trebui șterse 4 zeruri dela urmă, sau se va muta virgula cu 4 cifre spre stâng.

Un șiling austriac va fi deci egal cu aproximativ 72 centime aur.

În ce privește cursul șilingului la noi, socoteala va fi ușor de făcut, pentru că în deobște cursul coroanei se face la noi pe baza de 10.000 coroane.

După proiectul de lege austriac, șilingul va intra în vigoare la 1 Ianuarie, obligator p-ntru oficiile de stat și pentru instituții e obligate să publice bilanșuri. Particularilor li-se va îngălui să calculeze în șilingi sau coroane, facultativ. B-nsa va așia cursurile deocamdată tot în coroane.

Bugetul în Ungaria în aur

În Ungaria nu s'a introdus încă valuta aur. Toruș s'a făcut și acolo un pas înainte în această direcție. La 10 Decembrie s'a d-pus la Cameră proiectul de buget pe anul viitor pe baza de aur, adică atât veniturile cât și cheltuelile nu sunt trecute în coroane ungare, ci sunt calculate în aur.

Bugetul se prezintă cu un deficit de 100 milioane coroane aur, din cari 80 milioane la administrație și 20 milioane la instituțiile cu caracter com-șcial (căi ferate, poștă, etc.).

Ministerul de război și-a redus bugetul, în comparație cu anul trecut, cu 15 milioane coroane aur, la 68 milioane. Cea mai mare parte a chituelilor este pentru funcționari, adică 55 la sută din totalul cheltuelilor. Motivul este că no-ma supra-încărcare cu funcționari refugiați din țaturile pierdute de Ungaria și de cari guvernul nu poate scăpa.

Criza industriei măr-titului în Ungaria

Budaștea — Prin intensificarea exportului de cerele s'a stăngent exportul de făină. În prezent sunt cantități mari de făină, astfel că morile au fost nevoite să-și reducă activitatea cu 50 la sută. Morarii din Bud-ștea afirmă că dacă mai continuă stagnația depe piața făinei existența lor e periclitată și mai arată că străinătatea importă cereale din Ungaria pentru a da de lucru pro-șilor lor mori. Morarii cer pr-șibirea exportului de cereale pentru că altfel morarii s'ar vedea nevoiți să-și înceteze complet activitatea.

Tratatul de navigațiune anglo german

Berlin. — Putinele ziare naționaliste cari au comentat recentul tratat de comerț și navigație anglo-german, îl desaproabă și speră că Reichst-șgul nu-l va ratifica.

„Loka-anzeiger“ spune că acest tratat nu poate fi ratificat atâta timp cât Anglia continuă să preveze mărfurile exportate de Germania cu 26 la sută.

„Kreuz Zeitung“ e de acelaș părere și spune că prin acest tratat Anglia a fost favorizată.

„Deutsche Zeitung“ deasemenea afirmă că în urma nego-șierilor și încheerii acordului Anglia a câștigat foarte mult, adăogând că nu crede că Germania își va putea recăpăta situația dinainte pe piețele engleze, acum slăpănite de Franța.

Piața cerealelor

Toate articolele în scădere; grăul se menține ferm.

Cerealele au cotat la:

BRĂILA: orz 58000 lei, ovăz 58000 lei, fasole 107500 lei, porumb 55000 lei, vag. bordo.

GALAȚI: orz 58000 lei, ovăz 58000 lei, grău 107500 lei, porumb 55000 lei, vag. bordo.

TULCEA: grău 107500 lei, vagonul bordo.

ISMAL: orz 58000 lei, porumb 55000 lei, grău 107500 lei, vag. bordo.

CONSTANȚA: ovăz 58000 lei, orz 58000 lei, fasole — lei, porumb 55000 lei, grău 107500 lei vagonul, bordo

CALARAȘI: porumb 50000 lei, grăul — vagonul, bordo.

GIURGIU: porumb 51000 lei, grăul — lei, vagonul, bordo.

OLTENIȚA: porumb 51000 lei, vagonul, bordo.

ÎN BASARABIA: orz 58000 lei, porumb 55000 lei, vag. bordo.

Știri externe

BUDAPEȘTA. — Presa ungară se ocupă în lungi articole despre tratativele ungaro-șehoslovace pentru încheierea unei convenții comerciale. Toate ziarele arată importanța acestor tratative și unele afirmă chiar că după încheierea împramutului extern, aceste tratative sunt evenimentul cel mai important din viața economică a Ungarici.

Devizele și valuta.

Rador, 17 Decembrie.

Zürich: Deschiderea: închiderea:

Berlin: 123 — 123

Amsterdam: 20835 — 20840

New-York: 5168750 — 51675

Londra: 2424 — 242325

Paris: 2780 — 276750

Milano: 222625 — 2225

Praga: 156250 — 1565

Budapeșta: 7025 — 7025

Beigrad: 77025 — 770

Bucureșt: 260 — 255

Varșovia: 9950 — 9950

Viena: 7170 — 7280

București închiderea: Paris 10.70, Londra 927, Berlin —, Newyork 197.—, Milano 856, Zurich 38.50 Viena 28.—, Praga 598, Budaștea —

Valute: Napoleon 735, Marca de aur 45, Jeta 135, lira turcească 103, font englez 910, franc francez 10.80, franc elvețian 37.50, lira 860, drachina 330, dinar 275, volr 194.—, coroana austriacă 28 —, coroana maghiară 27 —, șocul 575. Marca polonă 36.—

LOC DESCHIS

Stimabilă Doamnă

Avem oouare a V4 incunostinta și poimăne, la 18 și 19 Decembrie 2-6 p. m. în sărăvălia noastră șirinele de mai jos din Paris 50 pentru a căror privire Vă invităm prin prezență fără a fi obligate părare.

PARIS Cass de mod Bul. Regina-Maria

Jenny Jean Paton Preinet, Philip Gaston

Pentru cele publicate redacția nu șabilitatea.

No. G. 7580—1924.

Publicațiune de licitație

Pe baza decisiunii judecătoreșce Arad, Nr. de mai sus, 1 casă zidită și dependințele ei, pluguri de șosea cocii plugărești, 4 cai, mașină de 2 mașini de sămănat și alte obiecte în suma de Lei 232.000, cuprinsă în lui Dr. Sever Micla contraș pentru suma de 35.000 Lei capital de 5% dela 6 Ianuarie 1924 șpă până în prezent în suma de Lei 1 vor vinde la licitație publică la notarul Nagylegelb Nr. 5, în 22 Decembrie 1924 la orele 1 d. m. Arad, la 1 Decembrie 1924.

Exec. jud. reg.: GH. CUM

Reclama e sufletul comerțului

Mășini de cusut in rate, mare asortiment de becuri, cum și totfelul de articole electrice, prețurile cele mai convenabile se pot găsi la SCHWARTZ mechanic, Arad, Strada Brancovicu (Lázár Vilmos)

MAI IFTIN DECAT ORI UNDE POȚI CUMPARA pe sărbătorile Crăciunului cămăși bătătești, ciorapi, mănuși, jambiere, șaluri de mătăsă, tricouri la firma SZÜCS ARAD, de gară, valului tric.

Tipografia „Aradul”

aranșată cu cele mai moderne mașini de tipar și cele mai moderne litere pentru pregătirea tuturor lucrărilor aparținătoare acestei branșe, precum: reviste literare, anuare școlare, invitări de cununie, botez, petreceri, bilete de vizită, etc. etc.

Tipografia Aradul S. P. A. ARAD, Bul. Reg. Maria 12. (În curte la dreapta)